

Urologie

Naar huis met een verblijfskatheter

Het Antonius Ziekenhuis vormt samen met
Thuiszorg Zuidwest Friesland de Antonius Zorggroep

U hebt een verblijfskatheter gekregen. Uw arts heeft met u besproken waarom dat nodig is. In deze folder vindt u adviezen en informatie over hoe u kunt omgaan met uw katheter.

De katheter

Een katheter is een dun soepel slangetje dat in uw blaas zit en waardoor de urine uit uw blaas kan lopen. Het slangetje wordt via de plasbuis in de blaas gebracht. Aan het einde van het slangetje zit een ballonnetje. Dit ballonnetje wordt na het inbrengen van de katheter met water gevuld, zodat de katheter niet uit de blaas kan glijden.

Het opvangsysteem

- De urine wordt via de katheter afgevoerd naar een katheterzak (opvangzak). Er zijn 2 soorten katheterzakken, de dagzak (of beenzak) en de nachtzak.
- U kunt ook een katheter hebben met alleen een kraantje. Via dit kraantje kunt u de blaas direct in het toilet legen.

Overdag

Opvangzak: U draagt de kleinere dagzak. Deze kunt u met een fixette (afbeelding 1) of met klittenbanden (afbeelding 2) om uw been vastmaken. Onderaan de dagzak zit een aftapkraantje. Hiermee kunt u de zak legen. Als het onder de beenzak gaat broeien, kunt u een washandje tussen uw been en de beenzak leggen.

Kraantje: Ga om de 3 uur naar het toilet om de blaas via het kraantje (afbeelding 3) te legen.

Afbeelding 1

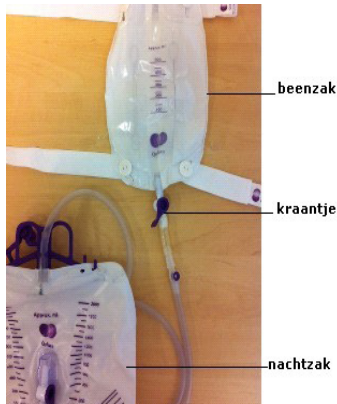
Afbeelding 2

Afbeelding 3

- **'s Nachts**

Sluit u de grotere nachtzak aan op de beenzak (afbeelding 4) of op het kraantje.

Afbeelding 4

U kunt de nachtzak met een ophangstelsel aan uw bedrand hangen of in een emmer naast uw bed zetten. Onderaan de nachtzak zit een kraantje waarmee u de zak kunt legen.

Belangrijk:

- De opvangzak moet altijd lager hangen dan de uitgang van de katheter, zodat de urine gemakkelijk via de katheter in de opvangzak kan lopen.
- Er mag geen knikje in de katheter zitten.
- Let er goed op dat de kraantjes op de juiste momenten open of dicht zijn.

U krijgt een pakket met zakjes en andere materialen mee voor thuis. Bij dit pakket zit ook een uitleg over hoe u nieuwe materialen kunt bestellen.

De opvangzak legen

- Open het aftapkraantje door het voorzichtig naar beneden te schuiven.
- Laat de urine in het toilet lopen.
- Sluit het kraantje!
- Droog het puntje van het aftapkraantje af met een stukje toiletpapier.

De opvangzak verwisselen

- Zorg dat de materialen die u nodig hebt binnen handbereik zijn.
- Het is verstandig om een handdoek onder de katheter te leggen, voor het geval u urine morst.
- Open de verpakking en haal de nieuwe opvangzak eruit.
- Verwijder de beschermdop van de nieuwe opvangzak.
- Pak de katheter met 1 hand vast en knik deze tussen de duim en de wijsvinger zodat er geen urine uit kan lopen.
- Haal de gebruikte opvangzak weg.
- Sluit de nieuwe opvangzak aan op de katheter.
- Gooi de gebruikte opvangzak in de vuilnisbak.

Als er geen urine meer in de opvangzak loopt

Als er geen urine meer doorloopt, controleer dan of:

- Er een knik in de slang van de blaaskatheter zit.
- U voldoende drinkt.
- De katheterzak niet te hoog hangt.
- De katheter verstopt zit. Dit kunt u soms oplossen door even in de slang te knijpen.

Adviezen om infecties te voorkomen

Het is belangrijk om infecties te voorkomen. U kunt dit doen door:

- Regelmatig de huid rond de opening van de urinebuis te wassen met lauw water en hierna de huid goed af te drogen.
- De slang van de blaaskatheter te wassen.
- Uw handen te wassen vóór en na het loskoppelen of vervangen van de opvangzak.
- Elke dag te douchen (u kunt hierbij kunt u uw beenzak aanhouden).

Leefregels

- Drink voldoende (2 liter per dag) om een blaasonsteking en verstopping van de katheter te voorkomen.
- Houd ook de stoelgang in de gaten. Een volle darm kan namelijk op de katheter drukken en het doorlopen van urine moeilijker maken.
- Trek niet aan de katheter. Dit kan de blaas beschadigen en u kunt de katheter verliezen.
- Verschoon dagelijks uw onderkleding.

Blaaskrampen

Door irritatie van de katheter of door een infectie kunt u blaaskrampen krijgen. Bij blaaskrampen trekt de blaas samen waardoor er urine langs de katheter naar buiten wordt geperst. U hebt dan vaak pijn laag in de buik, net boven de schaamstreek en kunt soms urine verliezen.

Verwisselen van de katheter

Hoe lang de katheter kan blijven zitten, hangt af van de soort katheter. Meestal kan de katheter 6 tot 12 weken blijven zitten. Het wisselen van de katheter kan thuis gebeuren, bij uw huisarts of op de polikliniek Urologie. Dit wordt met u besproken tijdens uw opname.

Wanneer contact opnemen

Neem contact op met uw arts als:

- De katheter eruit valt. **Dit is een spoedsituatie.** De katheter moet dan zo snel mogelijk worden vervangen.
- U koorts krijgt hoger dan 38,5° C.
- Er 2 tot 3 uren lang geen urine meer is doorgelopen.
- Er bloed in de urine zit en dit niet verdwijnt door meer te drinken.
- U blaaskrampen hebt die niet overgaan.

De eerste 24 uur na uw de opname kunt u contact opnemen met de spoedeisende hulp (SEH).

T: 0515 - 48 81 05.

Vanaf 24 uur na uw opname kunt u contact opnemen met de polikliniek Urologie.

De polikliniek is te bereiken van maandag tot en met vrijdag tussen 8:00 en 16:00 uur.

T: 0515 - 48 89 95.

Buiten kantooruren kunt u contact opnemen met de Dokterswacht.

Antonius Ziekenhuis

Bolswarderbaan 1, Sneek

T 0515 - 48 88 88

Urkerweg 4, Emmeloord

T 0527 - 62 04 60

Urkerweg 1, Emmeloord

T 0527 - 48 87 77

Thuiszorg Zuidwest Friesland

Bolswarderbaan 3, Sneek

T 0515 - 46 11 00

www.mijnantonius.nl